

Přehled spolkové činnosti v Poličce

Mezi nejstarší spolky v Poličce se řadí **Střelecká jednota** a **Spolek divadelních ochotníků „Tyl“**. O prvním jmenovaném existuje zmínka k roku 1613, kdy povinností měšťanů bylo umět zacházet se zbraní. Podle řádu z roku 1734 se jednalo už jen o střelbu pro zábavu, základní činností spolku tak bylo pořádání střeleckých soutěží určených zejména pro zámožné měšťany. Spolek střelců se rozešel před druhou světovou válkou roku 1939.

Spolek divadelních ochotníků započal svoji činnost roku 1819 a do roku 1831 se potýkal s problémy, které mu činila státní byrokracie. Po roce 1831, kdy se divadlo stalo majetkem místního chudinského ústavu a výnosy z divadelních představení byly „správně“ využity, se situace zlepšila. Spolek byl velmi aktivní a působí dodnes.

Roku 1861 byl založen z popudu učitele Františka Jedličky **Zpěvácký spolek „Kollár“** k pěstování vlasteneckého zpěvu. Střediskem debat se stala roku 1866 **Měšťanská beseda**, která se starala o předplácení časopisů, novin a nákup knih, roku 1872 se rozpadla a o 10 let později činnost obnovila, vedle četby knih ale pořádala i přednášky, koncerty a zábavy.

V době pomlky vznikla v Poličce **Beseda**, jež měla zajistit stejné akce jako před ní Měšťanská beseda, po jejímž obnovení fungovaly oba spolky naráz. Značnou aktivitu projevovali učitelé, kteří si založili r. 1870 **Učitelský spolek „Budeč“**, a jejich zásluhou vznikl r. 1881 i **Musejní spolek „Palacký“**, jenž byl založen, aby sbíral starožitnosti a památky města. Roku 1876 vyzval starosta města a poslanec zemského sněmu Josef Thanabauer veškeré obyvatelstvo Poličky, aby se zřídil **hasičský sbor**. Na valné hromadě 23. dubna svolané obecním zastupitelstvem bylo oznámeno, že výlohy na nutné vybavení se uhradí z obecního jmění a byl schválen návrh stanov a služební řád.

Roku 1870 byla i v Poličce založena **Tělocvičná jednota Sokol**, nejsilněji národně zaměřený a nejoblíbenější český spolek od 60. let 19. století. Z počátku se řadil mezi činorodé spolky, ale v období 1874-1884 jeho činnost ochabla. Situace se změnila až s myšlenkou postavit ve městě tělocvičnu, finance pomohlo získat roku 1896 vzniklé Družstvo pro postavení Sokolovny. Nedostatkem odpovídajícího zázemí trpěli i ochotníci, s výstavbou nového divadla vypomohlo Družstvo pro vystavění divadla fungující od r. 1910.

Spolek katolicky smýšlejících obyvatel města vznikl r. 1892 pod názvem **Svatojosefská jednota katolických mužů a jinochů**, organizoval řadu přednášek a členové se společně účastnili náboženských slavností. Mnohé spolky darovaly výtěžky z pořádaných akcí (přednášky, divadelní představení, zábavy) na dobročinné účely, jedním z nich byla **Řemeslnická beseda** založená r. 1884 s cílem vzdělat a stmelit poličské řemeslníky. Ryze dobročinné akce pořádaly převážně ženské spolky, v Poličce to byl **Ženský spolek** (1910 – 1927), který se vedle podpůrných aktivit věnoval například kurzům šití a paličkování krajek, a **Dobročinný spolek paní a dívek** (1888 – 1899), jenž si za svůj cíl stanovil podporovat chudé matky a školní mládež. Jak je známo, ženy se nemohly ve větší míře účastnit politického života obce, mohly se tedy alespoň realizovat v životě spolkovém.

Nejvýznamnějším a vcelku jediným politickým spolkem v Poličce byl **Národně vzdělávací spolek dělnický „Eim“**, který vznikl krátce poté, co byla založena jeho „domovská“ strana národně sociální. „Eim“ byl od začátku jeho působení vnímán též jako místní organizace národně sociální strany, přestože toto označení nenesl.